

APOŠTOLI A ZÁKON

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ Rim 3,31; 6,15; Sk 10,9–14; Ján 15,1–11; Jak 2,1–26;
Žid 3,7–19; Júda 1,5–7

ZÁKLADNÝ TEXT

A tak zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré. (Rim 7,12)

Prečo toľko kresťanov neberie vážne Boží zákon, keď existuje veľa dôkazov, ktoré potvrdzujú jeho pokračujúcu platnosť? Ako sme už videli, niektorí sa pozerajú na určité novozákonné texty, ktoré odsudzujú falošné porozumenie funkcie zákona a na základe nich tvrdia, že problém je so samotným zákonom. Výsledkom je tvrdenie, že pre tých, ktorí sú pod *Novou zmluvou*, nie je Desiat' Božích prikázaní záväzných.

Iní svoje presvedčenie o nezáväznosti soboty pre kresťanov opierajú o názor, že všetky prikázania boli ukrižované s Ježišom na kríži alebo že Ježiš naplnil zákon za nás.

Ďalší argumentujú tým, že kým deväť prikázaní zostáva v nezmenenej platnosti, štvrté prikázanie o sobotnom odpočinku bolo nahradené nedeľou, ktorú treba zachovávať ako pripomienku na Ježišovo vzkriesenie a nové stvorenie.

Podobné názory majú mnoho nedostatkov. Tento týždeň sa pozrieme na postoj Kristových učeníkov k zákonu, pretože ak by bol zákon po Kristovej smrti zrušený, učenici by o tom určite niečo vedeli.

PAVOL A ZÁKON

Čo teda povieme? Je zákon hriechom? Určite nie. Ale hriech som nepoznal; poznal som ho len pomocou zákona. Lebo žiadostivosť by som nebol poznal, keby zákon nebol povedal: Nepožiadaj! Hriech sa však chopil príležitosti a skrze prikázanie vzbudil vo mne všelijakú žiadostivosť. Lebo bez zákona je hriech mŕtvy. Ja som však kedysi žil bez zákona, ale keď prišlo prikázanie, hriech ožil. Ja som však zomrel a ukázalo sa, že prikázanie, ktoré má viesť k životu, prinieslo mi smrť. Lebo keď sa hriech chopil príležitosti, oklamal ma pomocou prikázania a tým ma usmrtil. A tak zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré. (Rim 7,7–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Apoštol Pavol bol podľa niektorých názorov skutočným zakladateľom kresťanstva. To samozrejme nie je pravda. Pavol však výrazne prispel k nášmu teologickému chápaniu kresťanského učenia. Je autorom 13 z 27 kníh Novej zmluvy. Prakticky všetko učenie, ktoré sa v jeho spisoch nachádza, môžeme nájsť aj na iných miestach Biblie. Hlavný dôvod, pre ktorý niektorí tvrdia, že Pavol *založil* nové náboženstvo, je nepochopenie jeho učenia o zákone a milosti.

Prečítaj si nasledujúce verše: Rim 3,28; 6,14; 7,4; Gal 3,24.25. Prečo sa na prvý pohľad môže zdať, že apoštol hovorí o konci zákona?

Ak sa uvedené verše čítajú mimo kontextu, vzbudzujú pocit, že zákon už pre kresťanov nie je dôležitý. Tieto verše však zapadajú do širšieho kontextu, ktorý musíme zobrať do úvahy, ak chceme pochopiť, čo Pavol hovorí.

Pozri sa na state, v ktorých sa nachádzajú uvedené verše. Všimni si najmä Rim 3,31; 6,15; 7,7–12; Gal 3,21. Ako ti tieto verše a ich kontext pomáhajú lepšie pochopiť Pavlovo učenie o zákone?

Tým, ktorí nechápu koncept ospravedlnenia z viery, sa môže zdať, že Pavol sám sebe odporuje. Jedným dychom tvrdí, že kresťania nie sú pod zákonom a zároveň hovorí, že kresťania sú povinní zachovávať zákon. Problém sa vyrieši, keď si spomenieme, že Boh vyžaduje spravodlivosť od tých, ktorí tvrdia, že s ním majú vzťah. Meradlom spravodlivosti je Boží zákon. Keď sa však ľudia posudzujú vzhľadom na Boží zákon, sú nedostatoční, a preto ich zákon odsudzuje. Ak by bol zákon prostriedkom spasenia, potom by nikto z nás nemal nádej na večný život. Nádej kresťana sa nenachádza v zákone, ale v Ježišovi Kristovi, ktorý nielenže dokonale zachoval zákon, ale prostredníctvom Božej zázračnej moci veriacim umožňuje, aby sa podieľali na jeho spravodlivosti (Rim 8,3.4). Veriaci sa potom môže snažiť zachovávať Boží zákon s čistým svedomím, pretože Kristus od nás odňal odsúdenie zákonom (Rim 7,25–8,2). Milosť, ktorá prichádza prostredníctvom Krista, nás neoslobodzuje od zákona, ale vedie nás k životu v súlade s ním.

APLIKÁCIA

- V ktorých oblastiach tvojho života sa najviac prejavuje Božia milosť a Božie odpustenie?

PETER A ZÁKON

Na druhý deň, keď boli na ceste a blížili sa k mestu, Peter vyšiel okolo šiestej hodiny na strechu domu modliť sa. Keď vyhladol, chcel si zajať. Kým mu pripravovali jedlo, dostal sa do vytrženia. Videl nebo otvorené a z neho zostupovať na zem akúsi nádobu, stáby veľkých plachtu so štyrmi rohmi. Boli v nej všetky druhy štvornohých zvierat, zemských plazov, ako aj nebeského vtáctva. Tu k nemu zaznel hlas: Peter, vstaň, zabíjaj a jedz! Peter na to povedal: Nie, Pane, lebo nikdy som nejedol nič poškvrnené a nečisté. (Sk 10,9–14)

Apoštol Peter bol jeden z Ježišových najbližších učeníkov. Bol medzi prvými, ktorých Ježiš povolal, a preto bol svedkom mnohých udalostí počas Ježišovej služby. Bol to Peter, ktorý v Cézarei Filipovej vyhlásil, že Ježiš je Mesiáš. V tú noc, keď bol Ježiš uväznený a súdený, nasledoval ho Peter ku Kajfášovmu sídlu. Ráno, keď sa vzkriesený Ježiš ukázal učeníkom pri mori, Peter dostal zvláštne inštrukcie ohľadom Kristovej služby. Keď sa na Turíce zhromaždila prvá skupina veriacich, Peter bol hlavným rečníkom. Ak by sa nejako zmenil zákon, Peter by o tom vedel a veľmi pravdepodobne by sa o tom zmienil.

Čo hovorí text Sk 10,9–14 o Petrovom zachovávaní židovského zákona po tom, ako Ježiš vystúpil do neba? Ak mal Peter taký striktný pohľad na zákon týkajúci sa jedla, aký bol pravdepodobne jeho názor na platnosť Desiatich prikázaní?

Peter dostal toto videnie niekoľko rokov po Ježišovom nanebovstúpení. Výsledkom kázania učeníkov prijalo tisíce židov Ježiša ako Mesiáša. V Biblii sa nenachádza nič, čo by naznačovalo, že Ježišovo učenie obsahovalo nariaďenie, aby jeho nasledovníci nezachovávali zákon. Príbeh zo Skutkov 10 jasne ukazuje, že prví kresťania sa úplne identifikovali so svojimi židovskými koreňmi.

Porovnaj 1Pet 2,9 s 2Moj 19,6. Aký je kontext 2Moj 19,6?

Keď sa Peter zmieňuje o svojich poslucháčoch ako o „kráľovskom kňazstve“ a „svätom národe“, odkazuje na príbeh o tom, ako dostali zákon na hore Sinaj. Ako od izraelských dedičov sa od nich očakávalo, že budú zachovávať podmienky zmluvy, ktoré boli jasne vyjadrené v Božom zákone. A tak okamžite po tom, ako Peter pripomenul ľuďom ich postavenie, naliehal na nich, aby žili spravodlivý život (1Pet 2,11.12). Zároveň varoval svojich poslucháčov, aby si dali pozor na falošných učiteľov, ktorí učia evanjelium bez zákona (2Pet 2,21; 3,2).

- **Spomeň si na to, ako veľmi Peter zlyhal, keď zaprel Ježiša. Uvažuj v tejto súvislosti aj nad milosťou, ktorá mu bola udelená. Ako sa môžeš naučiť (1) prejavíť tento druh milosti druhým a (2) prijať milosť, keď sám zlyhávaš?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JÁN A ZÁKON

Ako si mňa zamiloval Otec, tak som si zamiloval aj ja vás. Zostaňte v mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako aj ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske. Toto som vám povedal, aby moja radosť bola vo vás a aby vaša radosť bola úplná. (Ján 15,9–11)

Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania. Kto hovorí: Poznám ho, ale nezachováva jeho prikázania, je klamár a niet v ňom pravdy. Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou. A podľa toho poznávame, že sme v ňom. Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on. (1Ján 2,3–6)

OSOBNÉ ŠTUDIUM

Apoštol Ján je po Pavlovi druhým najdôležitejším novozmluvným autorom. V Písme sa nachádza jeho verzia evanjelia, tri listy a kniha Zjavenie. Podobne ako Peter, aj on bol medzi prvými učeníkmi, ktorých si Ježiš vyvolil. Mal s Ježišom výnimočný, blízky vzťah, preto sa o ňom často hovorí ako o „milovanom Jánovi“. Na základe záveru Jánovho evanjelia (Ján 21,25) môžeme usúdiť, že Ján vedel o Ježišovi veľa osobných informácií. Ten, kto bol Ježišovi tak blízko ako Ján, by určite vedel aj o tom, keby Ježiš zamýšľal zmenu platnosti Božieho zákona.

Prečítaj si texty Ján 15,1–11 a 1Ján 2,3–6. Čo tieto verše hovoria o tom, aký máme mať vzťah k Božím prikázaniam?

Ku koncu svojho života Ježiš vydal svojim učeníkom svedectvo o tom, že bol verný prikázaniam svojho Otca. Výsledkom bolo, že „zostal“ milovaný svojím Otcem (Ján 15,10). Ježiš nevidel prikázania ako negatívne prekážky, ktoré by bolo treba zavrhnúť alebo zahodiť. Naopak, videl ich ako smernice k láskavému vzťahu s Bohom a ostatnými ľuďmi. Keď Ján, milovaný učeník, pripomenul kresťanom ich záväzok k Bohu, použil rovnaký jazyk lásky a jednoty ako použil Ježiš v evanjeliách. Ján chápal, že láska bola vždy základom zákona (napr. 2Ján 6). Človek nemôže tvrdiť, že zachováva zákon, ak nie je vo vzťahu lásky s Bohom a ostatnými ľuďmi.

„Boží zákon vyžaduje, aby sme milovali ostatných ľudí tak, ako milujeme sami seba. Všetka sila a moc mysle musí byť zameraná na tento cieľ – robiť čo najviac dobra... Pre Darcu je potešením vidieť, keď človek používa kráľovské dary duše tak, aby boli úžitkom pre druhých. Tieto dary sú spojivom medzi Bohom a ľuďmi. Zjavujú Kristovho ducha a sú prejavom jeho nebeských vlastností. Moc svätosti, ktorú vidíme, ale nechválime sa ňou, hovorí omnoho hlasnejšie ako tie najlepšie kázania. Hovorí o Bohu a ukazuje človeku jeho povinnosť omnoho jasnejšie, než to dosiahnu obyčajné slová.“ (20MR 138)

APLIKÁCIA

- Aká je tvoja skúsenosť so vzťahom medzi zákonom a láskou? Akým spôsobom sa v tvojom živote prejavuje láska? Ako to súvisí s Božím zákonom?

JAKUB A ZÁKON

Bratia moji milovaní, počúvajte: Azda Boh nevyvolil tých, čo sú podľa sveta chudobní, aby sa stali bohatými vo viere a dedičmi kráľovstva, prisľúbeného tým, čo ho milujú? Avšak vy ste chudobného znevážili. Vari vás práve bohatí neutláčajú a nevláčia pred súdy? Nerúhajú sa práve oni vznešenému menu, ktoré sa vzývalo nad vami? Dobre robíte, ak uskutocňujete kráľovský zákon podľa Písma: Milovať budeš svojho bližneho ako samého seba! Ak však niekoho uprednostňujete, páchate hriech a zákon vás usvedčuje z jeho prestúpenia. Ved' keby niekto zachoval celý zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým. Ved' ten, ktorý povedal: Nescudzoložíš!, povedal aj: Nezabiješ! A keď aj necudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ zákon. Hovorte a konajte tak ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody! Bez milosrdenstva čaká súd na toho, kto nepreukázal milosrdenstvo. Milosrdenstvo však víťazí nad súdom. (Jak 2,5–13)

V Novej zmluve sa nachádza iba jedna kniha, ktorej autorstvo sa pripisuje Jakubovi. Autor nešpecifikuje, či ide o Jakuba, ktorý bol Ježišovým bratom, väčšina teológov sa však k tomu prikláňa. Jakub bol možno na začiatku skeptický v tom, či je Ježiš Mesiášom (Ján 7,5), napokon však zastával významnú pozíciu v novozmluvnej cirkvi (Sk 15,13; Gal 1,19). Aj v tomto prípade môžeme predpokladať, že ak by Ježiš chcel zrušiť zákon, jeho vlastný brat by o tom mohol niečo vedieť.

Prečítaj si text Jakub 2. kapitoly. Aké je základné poslanstvo tejto kapitoly? Prečo podľa teba Jakub zhrnul zákon do dvoch prikázaní (verše 8 a 9) a hneď potom píše o zachovávaní všetkých prikázaní? Ako tieto verše ukazujú na spojenie medzi láskou a poslušnosťou zákonu?

Tí, ktorí nesprávne chápu Pavlovo učenie o zákone, argumentujú, že Jakub a Pavol si navzájom odporujú ohľadom úlohy zákona. Hlavný spor sa týka otázky, akú úlohu zohrávajú skutky pri spasení. Pavol vyhlasuje, že sme spasení milosťou prostredníctvom viery bez skutkov (Ef 2,8–9), kým Jakub zdôrazňuje, že „viera bez skutkov je mŕtva“ (Jak 2,26). Tieto výroky si neodporujú. Jakub iba zdôrazňuje to, čo Pavol povedal mnohokrát o milosti, ktorá neruší zákon. Podobne ako Pavol v Rim 13,9, Jakub úplne chápe, že základom Božieho zákona je láska (Jak 2,8). Nikto nemôže tvrdiť, že zachováva Božie prikázania, ak sa to neprejaví praktickými skutkami lásky.

- Ako by si vysvetlil svojmu priateľovi zdanlivé protirečenie medzi Pavlovým (Ef 2,8.9) a Jakubovým (Jak 2,26) tvrdením? Prečo sa podľa teba musí viera prejavovať činmi?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JÚDA A ZÁKON

Ale vy, milovaní, budujte sami seba svojou presväťou vierou a modlite sa v Duchu Svätom. Udržujte sa v Božej láske a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista pre večný život. Majte súcit s tými, čo pochybujú, zachráňte ich, vytrhnite ich z ohňa. Nad inými však majte súcit s obozretnosťou, nech sa vám protiví aj ich plášť poškrvnený telom. Tomu však, ktorý vás môže uchrániť pred pádom a nepoškrvnených postaviť s plesaním pred svoju slávu, jedinému Bohu, nášmu Spasiteľovi skrze Ježiša Krista, nášho Pána, sláva, veleba, moc a vláda pred všetkými vekmi teraz i na všetky veky. Amen. (Júda 1,20–25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Júdov list, jeden z najkratších v Novej zmluve, napísal pravdepodobne Ježišov brat. Autor o sebe hovorí ako o služobníkovi Ježiša Krista a predstavuje sa ako brat Jakuba. Matúš sa zmieňuje o tom, že Ježiš mal štyroch bratov, a medzi nimi menuje aj Jakuba a Júdu (Mat 13,55). To tiež naznačuje, že autor tejto epištoly bol s najväčšou pravdepodobnosťou Ježišov brat. Podobne ako ostatní autori Novej zmluvy, o ktorých sme študovali, aj Júda by vedel, či Ježiš zrušil zákon, a uviedol by to.

Hoci Júda sa nezaoberá zákonom ani prikázaniami, jeho celý list je o vernosti Bohu a dôsledkoch prestupovania zákona.

Čítaj Júda 4. Ktoré Júdove tvrdenia sú dôležité pre diskusiu o platnosti zákona?

Vo 4. verši svojho listu sa Júda zmieňuje o bezbožníkoch, ktorí zamieňajú milosť za výstrednosti... Predpokladá teda, že milosť súvisí so zákonom. Milosť by nebola potrebná, keby neexistoval hriech (Rim 5,18–6,15). Čo bolo také zlé na tvrdení falošných učiteľov, že to Júda prirovnáva k zapieraniu samotného Boha?

Ako nám Žid 3,7–19 pomáha pochopiť text Júdu 5–7? Ako nám tieto verše ukazujú na vzťah medzi poslušnosťou a vierou?

Júda nepriamo pripomína čitateľom skúsenosť Izraelitov, ktorí boli vyvedení z egyptského otroctva. Boh im preukázal svoju moc a dal im svoj zákon. Keď mu však boli neverní a oddelili sa od neho, museli sa stretnúť so závažnými dôsledkami vlastnej svojvôle. Júda veľmi jasne ukazuje, že ľudia môžu odpadnúť od viery a tí, ktorí tak urobia, budú čeliť súdu. Júda tiež zdôrazňuje, podobne ako je to uvedené v Biblii mnohokrát, že všetci, ktorí tvrdia, že majú vieru, musia byť ochotní prejsť túto vieru prostredníctvom poslušného života.

APLIKÁCIA

- Prečítaj si Júdov list. Aké zaslúbenia nachádzaš uprostred všetkých Júdových varovaní?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Prečo mali učeníci učiť pokánie pred Bohom? Pretože hriešnik má narušený vzťah s Otcom. Prekročil zákon. Musí uvidieť svoj hriech a vyznať ho. Aký je jeho ďalší krok? Pozrieť sa na Ježiša, ktorého krv nás môže očistiť od každého hriechu. Viera v Krista je potrebná. Zákon nemôže spasiť. Zákon odsudzuje. Nemôže hriešnikovi odpustiť. Hriešnik sa musí spoliehať na zásluhy Kristovej krvi... Iba ten, kto vidí seba takého, aký je, teda poškvrneného hriechom, a ako priestupníka Božieho svätého zákona, bude cítiť potrebu odpustenia. Ten, kto je usvedčený svätými požiadavkami zákona, rozpoznáva šírku svojich priestupkov a bude vedieť, že mu bolo veľa odpustené.“ (Signs of the Times, 5. augusta 1886)

MYŠLIENKY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Pozorne si prečítajte vyššie uvedený citát od Ellen G. Whiteovej. Ako vám tento úryvok pomáha pochopiť biblické učenie, ktorým sa zaoberáme tento štvrtok? Čo znamená, že hriešnik sa „musí spoliehať na zásluhy Kristovej krvi“?
2. Premýšľajte viac nad varovaním v Júdovi 4. Ak ľudia vyznávajú Božiu milosť, je jasné, že sú veriaci. Júda však hovorí, že zapierajú Pána. Aký závažný dosah má toto varovanie na tých, ktorí zneužívajú Božiu milosť vo vedomí, že zákon neplatí? Keď ľudia tvrdia, že zákon už neplatí, čoho sa v skutočnosti snažia zbaviť?